

STORTINGET

Innst. 506 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Dokument 8:205 S (2024–2025)

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Helge André Njåstad, Erlend Wiborg, Himanshu Gulati og Johan Aas om narkotikabekjempelse ved norske skoler

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- Stortinget ber regjeringen sikre at politiet har adgang til å gjennomføre forebyggende tiltak med bruk av narkotikahund ved barneskoler, ungdomsskoler og videregående skoler. Regjeringen bes legge til rette for at politiet aktivt benytter denne adgangen.
- Stortinget ber regjeringen sikre at det etableres flere narkotikahundekvipasjer til bruk for politiet.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens behandling

Justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen har uttalt seg om forslaget i brev av 5.mai 2025. Brevet følger som vedlegg til innstillingen.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ragnhild Male Hartviksen, Odd Harald Hovland og Marte Eide Klovning, fra Høyre, Ingunn Foss og Guro Angell Gimse, fra Senterpartiet, Toralf Heimdal og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen og lederen Helge André Njåstad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, og fra Venstre, Ingvild Wettrhus Thorsvik, vil understreke at skolen skal være en trygg arena for elevene, og at all bruk og omsetning av narkotika i skoletiden og på skolens område er forbudt. Komiteen deler følgelig forslagsstillernes bekymring for at det foregår bruk og omsetning av narkotika på norske skoler.

Komiteen viser til representantforslaget der forslagsstillerne foreslår å sikre at politiet har den nødvendige adgangen til å gjennomføre forebyggende tiltak med bruk av narkotikahund ved barneskoler, ungdomsskoler og videregående skoler for å avdekke illegal oppbevaring og bruk av narkotika. Videre tar forslagsstillerne til orde for at det etableres flere narkotikahundekvipasjer til bruk for politiet.

Komiteen merker seg forslagsstillernes øvrige begrunnelse for forslagene slik det er presentert i representantforslaget, samt statsrådens vurdering av disse i brev til komiteen datert 5. mai 2025.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, viser til at det i svarbrevet fra statsråden påpekes at bruk og omsetning av narkotika i skoletiden og på skolens område er forbudt, akkurat

som i resten av samfunnet, og at søk etter narkotika rettet mot enkeltelever og deres eiendeler er et inngrep i elevenes rettssfære etter legalitetsprinsippet (Grl. § 113) og i den enkeltes privatliv etter den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK artikkel 8).

Flertallet viser til at hjemmel allerede finnes i straffeprosessloven dersom det foreligger konkret mistanke mot enkeltelever om bruk, besittelse eller salg. Uten konkret mistanke kan det etter samtykke fra skolen søkes på skolens fellesarealer, men slik at elever eller deres eiendeler ikke risikerer å bli gjenstand for søket.

Flertallet merker seg at til spørsmål om flere narkotikahunder er svaret fra statsråden at det er fritt opp til politiet selv å etablere dette innenfor tildelte budsjettammer.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Fremskrittspartiet viser til at bruk og omsetning av narkotika i skoletiden og på skolens område er et økende problem. Disse medlemmer mener at denne utviklingen er helt uakseptabel, og at det må tas umiddelbare grep for å bekjempe dette samfunnsproblemet. Disse medlemmer vil understreke at skolen skal være en trygg arena for våre barn, ikke en omsetningssentral for narkotika.

Disse medlemmer mener et konkret grep som bør gjøres for å sikre trygge og narkotikafrie skolemiljøer, er å sørge for at politiet igjen gjør bruk av narkotikahund i sin innsats ved landets barne-, ungdoms- og videregående skoler. Dette har ikke blitt gjort siden praksisen ble avskaffet i 2021 ved beslutning fra Politidirektoratet. Disse medlemmer mener politiet igjen skal ha anledning til å benytte hund for å forebygge bruk og besittelse av narkotika ved skoler. Det er ikke akseptabelt at barn blir eksponert for narkotika i skoletiden.

Disse medlemmer har merket seg de hensyn mot en slik praksis som fremheves av statsråden, jf. svarbrevet av 5. mai 2025. Disse medlemmer er ikke enige i at hundesøk for å avdekke narkotika ved norske skoler er et tiltak som kan bidra til å stigmatisere elever i en sårbar situasjon. Snarere tvert imot vil disse medlemmer fremholde at tiltaket er egnet til å beskytte elever i en sårbar situasjon fra å bli eksponert for narkotika på skolen, som skal være en trygg arena for læring og sosial omgang for barn og unge. Disse medlemmer stiller seg videre helt uforstående til at narkotikaforebyggende arbeid ved bruk av narkotikahund vil bryte med den etablerte forebyggende innsatsen mot narkotika i skolen, og at kontrolltiltak med narkotikahund medfører risiko for negativ effekt på dette arbeidet. Disse medlemmer vil til det siste bemerke at dette etablerte arbeidet uansett ikke synes å være særlig

effektivt til å forebygge narkotikabruk og narkotikaomsetning ved norske skoler, med det bildet som tegnes gjennom mediedekning og øvrige tilbakemeldinger om hvor utbredt dette fenomenet har blitt ved norske skoler.

Disse medlemmer mener det å sikre barn og ungdom et trygt og narkotikafritt skolemiljø er en kjerneoppgave for landets folkevalgte.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at politiet har adgang til å gjennomføre forebyggende tiltak med bruk av narkotikahund ved barneskoler, ungdomsskoler og videregående skoler. Regjeringen bes legge til rette for at politiet aktivt benytter denne adgangen.»

Disse medlemmer mener det ved den forsterkede innsatsen mot narkotikabruk og narkotikaomsetning ved norske skoler ved bruk av narkotikahund også bør være en politisk prioritet å øke antallet narkotikahundekvipasjer til denne innsatsen.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at det etableres flere narkotikahundekvipasjer til bruk for politiet.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil understreke at bruk og omsetning av narkotika i skoletiden og på skolens område er forbudt, akkurat som i resten av samfunnet.

Disse medlemmer er i likhet med forslagsstillerne enige i at skolen skal være en trygg arena for våre barn. Når det gjelder vurdering av de konkrete forslagene, viser disse medlemmer til statsrådens kommentarer i svarbrevet.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet og Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sikre at politiet har adgang til å gjennomføre forebyggende tiltak med bruk av narkotikahund ved barneskoler, ungdomsskoler og videregående skoler. Regjeringen bes legge til rette for at politiet aktivt benytter denne adgangen.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sikre at det etableres flere narkotikahundekvipasjer til bruk for politiet.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Ko m i t e e n har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:205 S (2024–2025) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Helge André Njåstad, Erlend Wiborg, Himanshu Gulati og Johan Aas om narkotikabekjempelse ved norske skoler – vedtas ikke.

Oslo, i justiskomiteen, den 27. mai 2025

Helge André Njåstad

leder

Else Marie Rødby

ordfører

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
25/2636 - CFH

Dato
05.05.2025

Dokument 8:205 S (2024-2025) - Representantforslag om narkotikabekjempelse ved norske skoler

Bruk og omsetning av narkotika i skoletiden og på skolens område er forbudt, akkurat som i resten av samfunnet, og jeg er enig med representanten i at skolen skal være en trygg arena for våre barn. Jeg vil i det følgende svare på de to forslagene.

Forslag nr. 1 Stortinget ber regjeringen sikre at politiet har adgang til å gjennomføre forebyggende tiltak med bruk av narkotikahund ved barneskoler, ungdomsskoler og videregående skoler. Regjeringen bes legge til rette for at politiet aktivt benytter denne adgangen.

Søk etter narkotika rettet mot enkeltelever og deres eiendeler er et inngrep i elevenes rettssfære etter legalitetsprinsippet (Grl. § 113) og i den enkeltes privatliv etter Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK artikkel 8).

Et slikt inngrep krever tilstrekkelig hjemmel. Slik hjemmel finnes i straffeprosessloven dersom det foreligger konkret mistanke mot enkeltelever om bruk, besittelse eller salg. Uten konkret mistanke kan det etter samtykke fra skolen søkes på skolens fellesarealer, men slik at elever eller deres eiendeler ikke risikerer å bli gjenstand for søket.

I tiden Frp satt i forrige regjering, ble det av departementet vurdert om det var mulig å lage en hjemmel som kan legitimere bruk av hund til søk på skolelever uten at det foreligger mistanke om bruk eller besittelse av narkotika, det vil si som et forebyggende tiltak. Etter departementets vurdering er en slik hjemmel vanskelig å forene med de rammene som trekkes opp av Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK artikkel 8), som stiller krav om at et inngrep må være nødvendig og forholdsmessig.

I vurderingen fikk departementet innspill fra skole- og helsemyndigheter som viste til flere mothensyn. Hundesøk er et inngrep overfor unge mennesker, de fleste barn, hvor det store flertallet ikke har befatning med narkotika, og at tiltaket kan bidra til å stigmatisere elever i en sårbar situasjon. Det ble uttrykt bekymring for at uanmeldte kontroller kan skape en utrygg stemning for alle elever, noe som kan svekke tilliten mellom elever og skolen. Det er også gjort gjeldende at tiltaket vil bryte mot den etablerte forebyggende innsats mot narkotika i skolen. Sentralt i dette arbeidet er tverrfaglig samarbeid mellom de involverte sektorene skole, helse, kommune og politi. Et kontrolltiltak med narkotikahund medfører risiko for negativ effekt på dette arbeidet.

Forslag nr. 2. Stortinget ber regjeringen sikre at det etableres flere narkotikahundekvipasjer til bruk for politiet.

Dersom politiet har behov for flere utdannede hundeførere og narkotikahunder, så står politiet fritt til å etablere dette innenfor de tildelte budsjettmidler.

Med hilsen

Astri Aas-Hansen

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

